

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

Nr. 9.

17. novembril 1937.

VI aastakäik

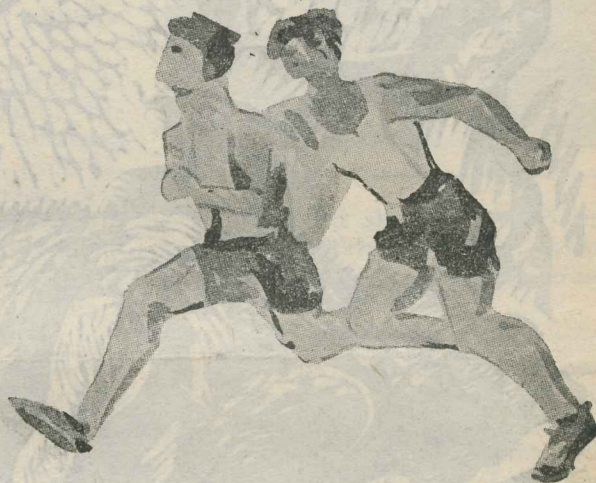
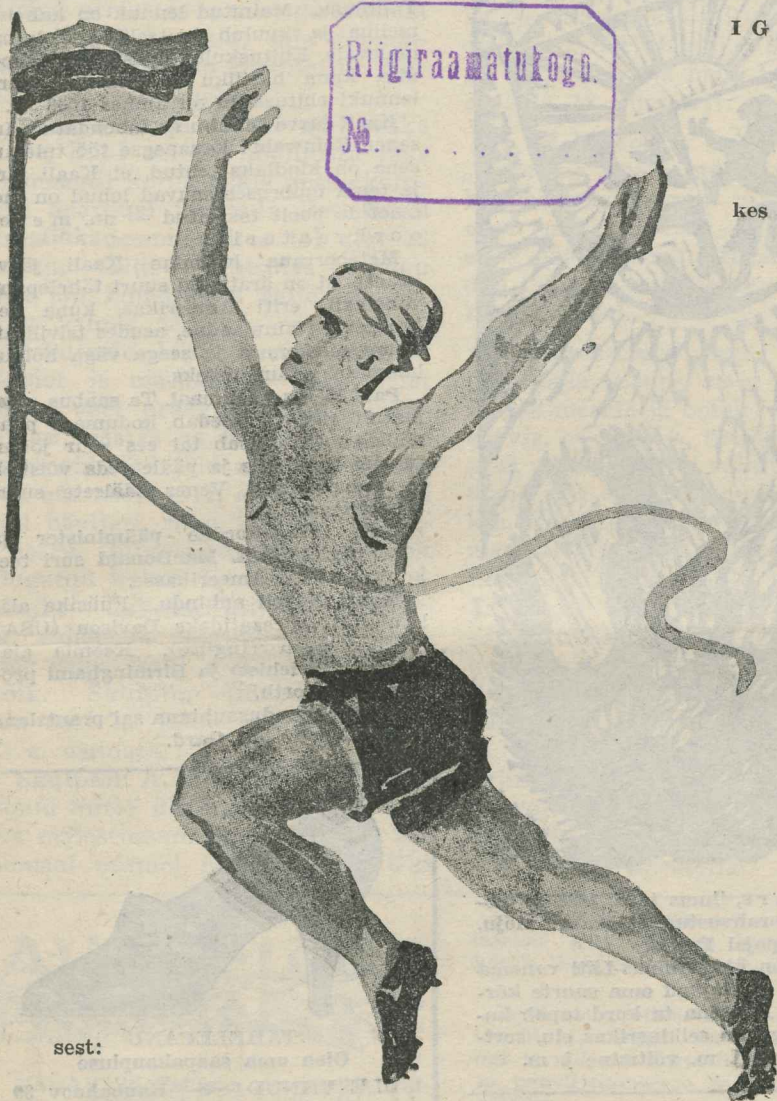
TÄNASE
„ÕPILASLEHEGA”
ON KÕIGILE
LUGEJAILE KAASAS
HINNATA
KALENDER
Huvitav
sisu

IGA POISS JA TÜDRUK

ON TEISTEST EES

kes loeb „Õpilasteleht”

Tellijale väärtuslikke preemiaid!

fotoaparaate, filme, kirjandust kuni Kr. 150.— väärtuses, laualipp marmoralusel, kirjutuslaua-garnituur jne., jne.

sest:

- „Õpilasteleht” loetakse kõigis meie koolis
- „Õpilasteleht” korraldab iga-aastasi auhinnalisi omaloomingu võistlusi
- „Õpilasteleht” maksab reatasu kõigile noorile kaastöölisile
- käsitöö-tehnikanurgas ilmub huvitavaid tehnilisi sepitsusi piltidega (iseliikuvad autod, laevad, mudel-lennukid jne.)
- Hädavares Värdis jutustab jooneall naljakaid seiklusi koolist jne.
- igas numbris on huvitav populaar-teaduslik kirjutus
- spordiudiseid kodu- ja välismaalt, põnevaid võistluskirjeldusi, suur-sportlaste elulugusid jne.
- ilmus poiste spordimääruste tabel (SKN)
- auhinnaline mõistatusnurk on igas numbris
- „Aafrika järvede saladus”, „Maha-jäetud manner” ja palju muud ju-
- tustab põnev maadeavastamiselu-gu „Kaart jutustab” — ilmub jutulisana
- Järgnev romaan „Karjala kunin-gas” manab silmi ette muinasoom-laste sangarlikke võitlusi
- Juhtkirju meie noorsoo-tegelasilt jne.
- Fotokursus ilmub väljalõigatavana, saab kõita käsiraamatuks
- Pilte ja nalju

Hakake tellimisvastuvõtjaiks!

Iga viie aastatellimise või selle suu-ruses summa (kr. 7.50) päält saab tellimiste hankija endale ühe pii aastakäigu „Õpilasteleht” või 10% rahas!

Läti 19. sünnipäev

18. nov. pühitseb meie naaber Läti oma 19. aastapäeva. Kahe naabri tee ajaloos on olnud mitmeti sarnane, seda enam on põhjusi öelda neile: Edasi, Läti!

Palgepildil on kujutat läti rahvusliku eepose „KARUMURDJA” (läti k. Lääplēsis) motiivil. Selle eepose kirjutas

A. P u m p u r s, ilmus ta a. 1888 ja teosel oli sama rahvustunnet äratav mõju, nagu Kalevipojal Eestis.

Lääplēsis on ühe Muinas-Läti vanema poeg, kel on hiiglajõud oma suurte kõrvade tõttu. Noorena ta kord tapab karu, hiljem aga on seklusrikas elu, sortside, sarvikute j. m. võitmine j. m.

RINGI ÜMBER SPORDI

Eesti jalgpallimeeskond sõidab Pariisi. Sellisele seisukohale asus Eesti Jalgpalli Liidu juhatus prantslaste poolt saadetud kutsele.

Poksiija Linnamägi võistles Saksamaal olümpiavõitja Runge'ga. Runge suutis väga visalt ning hästiesinenud eestlast võita ainult punktidega.

Čehhi maadlusmeeskond asus välisturneelle. Ette on nähtud võistlused Taanis, Rootsis, Poolas ja Eestis.

Tallinn-Stockholmi linnadevõistlus poksis peetakse 25. nov. Tallinnas.

Maailma parimad poolraskekaallased kohtuvad Helsingis rahvusvahelistel maadlusvõistlustel.

Nii võistlevad kaasa „matilõvid” eestlane Neo, rootslane Akerlind, sakslane Seelenbinder ja Soome parimad poolraskekaalu alalt Härma ja Wento.

Euroopa jalgpalli karikaturniiril juhib Ungari 8 punktiga Itaalia ja Čehhi 7, Austria 5 ja Itaalia 1 punkti ees.

Tartu NMKÜ olles võistlusreisil Tallinnas, võitis Lutheri NMKÜ korvis 57:42 ja ESS'i 42:22.

Heisingi suurvõistlusil eestlane V. Mägi saavutas kaks seljavõitu soomlaste üle.

Samas eestlane A. Neo saavutas töövoidu rootslase Akerlind'i üle.

Tall. Kalevi Korvpallimeeskond sooritab eeloleval laupäeval ja pühapäeval võistlusturnee Leedusse.

Olümpiavõitja Manger surus kahe käega 143 kg, mis on uus maailmarekord.

Eestlaste kunstikogud välismaile. Belgia kunstimuseumi juures on asutamiselt Eesti osakond, kus esindatud meie parimate kunstnike tööd. Samuti on rajamisel Eesti kunstimuseumi juure Belgia osakond. Vastavad maalid on Belgia valituse poolt lubatud, ja need annavad täieliku ülevaate Belgia maalikunsti arengust.

Baltimaade suurim purilennuk valmis Tallinnas. Mainitud lennuk on kaheistmeline ja kuulub kaitseliidu Tallinna malevale. Ehituskulud tõusid 5000 kroonile, kuna hariliku üheistmelise purilennuki ehituskulu on umbes 1000 kr.

Kaali järve tekkimine lahendatud. Insener Reinwald'i kauaaegse töö tulemusena on kindlaks tehtud, et Kaali järv ja tema ümbruses asuvad lohud on meteoroidide poolt tekitatud — nn. meteorokraaterid.

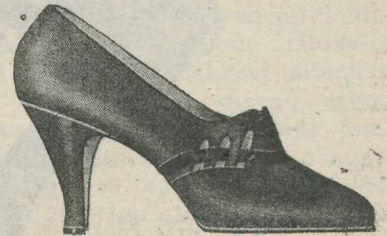
Meteeorraua leidmine Kaali järve kraaterist on äratanud suurt tähelepanu välismaal, eriti Ameerikas, kuna see kraater on ainulaadne, asudes tsivilisatsiooni piirkonnas ja seega väga hõlpsu laiemateks uurimisteks.

Paul Keres kodumaal. Ta saabus ootamatult siia, ja veedab kodumaal paar nädalat, siis seisab tal ees suur jõulturniir Hastings ja pääle seda võistleb ta esmakordselt Venes säälsete suurmeistritega.

Briti mitmekordne pääminister ja suur riigimees R. MacDonald suri teekonnal Lõuna-Ameerikasse.

Jagati Nobeli auhindu. Füüsika alal kuulutati laureaatideks Davison (USA) ja Thompson (Inglise). Keemia alal Karrer (Zürichist) ja Birminghami professor Haworth.

Nobeli kirjandusauhinna sai prantslane Roger Martin du Gard.

TÄHELEPANU

Olen oma saapakaupluse

ÜLE VIINUD ♦ Kaubaheev 39
(endise äriruumi kõrval).

Soovitam tuntuud hääduses kõiksuguseid
JALANÕUSID

kaup kvaliteetne • hinnad väga mõõdukad
Austavalt

R. HANSEN

Tartus, Kaubaheev 39
Tel. 13-98

VÄARTSEEBIKS KUJUNENUD!

A. FREDERIKING-TARTU

„Russalka“ sünnisaladus

AMANDUS ADAMSON — MEIE TUNTUM SKULPTOR

Eesti mineviku populaarseim skulptor Amandus Adamson sündis 12. nov. 1855. a. Paldiski lähedal Uuga-Rätsepa talus. Lapsepõlve veetis ta kodus ema aida-tes, kuna isa kadus tal jäljetult ühes laevaga merele. Juba väikese poisina armastas ta nikerdada puust igasuguseid kujusid, mis tõendasid, et temast saab kord kujur. See oletus osutus õigeks.

Kooliharidust oli tol ajal raske saada, kuid sellest hoolimata läks Adamsonil korda pääle mitmekordseid äpardusi lõpetada Peterburis kunstiakadeemia, olles tol ajal 23 aastane. Nüüd pühendas ta kogu oma jõu kunstile ja selle tulemusena valmis tal rida mitmesuguseid kujusid, küll puust, pronksist, kipsist ja marmorist. Osa neist võime veel praegugi näha kunstimuuseumes ja ka mujal. Hulk ta paremaid töid jäid aga Venemaale, kus osa neist 1917. a. revolutsiooni ajal hävitati, muu hulgas ka poolleiolev hiigelmonument troonilt tõugatud keiser Romanovite suguvõsale. Sellesse hiigelmonumenti oli Adamson paigutanud ka palju oma raha, kuid nüüd hävines see kõik. Skulptor Amandus Adamson suri 26. juunil 1929. a., seega 73 a. vanuses.

Skulptor A. Adamson ei valmis- tanud mitte üksi kujusid, vaid ka rea mälestussambaid, mida me kodumaal mitmel pool leiame. Üks

tema valmistatud mälestussambaist kodumaal on Russalka Tallinna Kadriorus. Selle valmistamisse on põimitud ka väike omapärane looke.

Ühel tormisel septembrikuu päeval kadus jäljetult Tallinna rannakaitse soomuslaev „Russalka“, mis oli sõitmas Helsingi. Ühes laevaga leidsid märja haua ka 165 madrust ja 12 ohvitseri.

A. Adamsonile tehti ettepanek „Russalka“ mälestuseks raiuda mälestussammas, mis tuleks Kadriorgu merekaldale. A. võttis töö enda pääle ja mälestussammas valmis 1902. a., mil see suure pidulikusega avati.

Mälestussamba tippu mõtles A. paigutada noore neiu kuju, kes vaatab merele ja ootab... Adamson soovis, et ta 17 a. teenija Juuli laeks endast kuju valmistada. Viimane aga ei nõustunud. Alles siis, kui Adamson ütles, et kuju kodumaal üles ei seata, vaid viiakse Venemaale, lubas Juuli poseerida. Ja nõnda algas suvel, kui Adamson Paldiskis suvitas, kibe töö. Sageli käisid Paldiski elanikud Adamsoni töötoas modelleerimist* vaatamas, tundes huvi kujuri uue ja omapärase töö vastu. Viimaks valmiski Adamsonil suur naise kuju vorm, mis Juulile õige sarnane ja mida Paldiski rahvas ei jõudnud küllalt imestella.

Sügisel, kui skulptor A. Peterburi läks, laskis ta kuju pronksi valada ja paigutas selle „Russalka“ mälestussamba tippu.

Kui kujuri teenija Juuli mõni aasta hiljem läks Kadriorgu oma peremehe tööd vaatama, polnud ta imestusel piiri, sest mälestussamba tippu oli paigutatud tema enda kuju. Sageli käis nüüd Juuli oma suurt kasuõde vaatamas, mis seisis kõrge samba otsas „Russalkana“, vaadates mere poole nagu oodates ja hoides ülestõstetud käes risti.

Kehra sulfaattselluloosi vabrikule ehitatakse Eesti suurim korsten: 90 m kõrge, läbimõõt all 6,5 m, üleval 3,5 m.

Eesti konservitööstused toodavad aastas üle ¼ miljoni karbi kalakonserve, ligi ¼ miljonit karpi lihakonserve, aed- ja puuviljakonserve sajatuhande karbi piirides.

Kalakonservidest enamjagu on sprõtid, mille päätureg (väljeveona) on Lõuna-Aafrika. Kilude enamtarvitajad on Nõukog.-Vene, Hiina ja Saksa- maa, aga ka Austraalia ja U. S. A.

Lihakonserve ostavad meilt päämiselt Euroopa riigid.

Turbarabasid on Eestis 6750 ruutkilomeetrit, umbes arvestatakse olevat 1½ miljardit tonni (kuivatatult!) kütteks kõlbavat turvast.

ALAEHELCOSE
MEENITAB. ST.

VABAPÜSS Tallinna arsenaalist, mil- listega võideti tänavu suvel Helsingis au ja kuulsust eesti laskureile ja eesti relvatöökajale. (Pildil puudub püssi- riim.)

Männikänd sisaldab vaiku, millest te- hakse tärpentini j. m. (Eestis kogutakse aastas umb. sadatuhat kuupmeet- rit männikände.) Vaik hakkab kändu tekkima alles pärast puu maharaiumist: mida kauem känd seisab, seda enam tekib vaiku (10 aastane känd 12%⁰, 20 aastane aga juba 25—35%⁰).

Järvamaal, Varangus, leiduvaid kriid- lademeid hinnatakse 1½ miljoni tonni mahulisteks. See kriit kõlbab esijoo- nes karjatoidu lisandiks ja väetisaineks.

Eestis valmistatakse ka kummikalos- se — „Põhjala“ vabrik Tallinnas — üle 200 000 paari aastas. Kalossi läige saa- dakse 140-kraadilises kuumuses, selle an- nab lakk, mis katab kõik kokkuliimi- tud osade servad.

Eesti paekivi on juba ammu peetud hääks ja värvuseltki ilusaks ehitusma- terjaliks. Nii ehitati möödunud sajan- dil Vene päälinna — praegusesse Lenin- gradi — Harjumaa Kirnu valla paest kaks kuulsat ehitist: Iisaki kirik ja kunstimuuseumi (Ermitaaži) hoone.

Uus Osmala

Kuu oli tõusnud metsa tagant ja valgustas püha paika, kui killarahvas hiljutasa lahkus ööunele. Osma saatis naise ja poja oksaonni, kuid ise otsustas magada öö Urimäel selles paigas, kuhu oli mõtelnud ehitada oma tare. Siis ta alles teab kindlasti, kas maahaldjas kiidab hääks selle paiga, kui ta siin öö on maganud. Enne ta käis siiski lootsiku juures vaatamas, — Kole-Pirho oli ära...

„Seda ma arvasin,“ kõneles Osma endamisi, „ei Kole-Pirhot pea miski kinni. Oi, vanaisa, enne ei leia mu hing rahu, kui Pirho leiab Osmala tares kaitset ja varju. Miks jätsid Pirho maha? — Aga miks süüdistan sind, tōin ju isegi endale naise Eestide maalt. — — Peaks ometi poegki rahulduma Karjala neidisega. Nägus on Päivö Kaunohelma. Miks ei võiks temast kord saada Osmala emand ja minu pojale naine. Öeldakse, et kõik Osmad leiavad kaugelt endile kaasad. — — Nii jah, aga kena oleks ikka küll, kui oma poeg võtaks Päivö tütre.“

Am. Adamson

„Sõjaohvrid“

Neid mõtteid keerutades jõudis Osma uue tare kohale. Ta süütas sinna tulukese, kuhu istutatakse uripuu, kui haldjas selle koha on hääks kiitnud. Tule juure ta tegi oksist magamisase, kuid pää alla pani tulused* ja lendorava nahka peidetud nahkhiire. Siis heitis ta magama, kirves kaenlas, mõök vööl, kindad käes, kingad jalas ja kübar pääs, nagu reisile minnes. Nüüd pidi maahaldjas end talle unes ilmutama. Kui see oli sõbralik, siis võis siia ehitada eluhoone, aga kui haldjas oli vihane, pidi minema teise kohta ja säääl samal kombel õnne katsuma.

Vaevalt oli päev koitnud, kui Osma juba ärkas. Ta oli üpris rõõmus, sest ta oli näinud unes uue toreda elumaja, millesse haldjas püüdis sisse minna. See oli parim märk, mida võis paluda, — haldjas kiitis koha hääks.

Osma läks nüüd salakambrisse ja sääält aardekoopasse. Aarete hulgast valis ta imekauni mõõga ja ruttas tagasi naise juure. Alja istus juba koja lävel. Isa äratas noore Osma. „Mine kutsu Joutti-karjus siia!“ sõnas ta unisele pojale.

Kohe oli Joutti säääl. Osma pani käe ta õlale ja lausus: „Siitpääle võivad su kiharad kasvada õlgadeni. Keegi ei tohi sind enam nimetada orjaks. Oled vaba ja oled minu poeg, nagu Osma. — Siin kinnitan sulle vööle Osma mõõga. Sa tead, milleks see Osma meest kohustab, pojukene Joutti.“ — —

Joutti ei teadnud, kas oli see ilmsi või unes. Ta silmad särasid, põsed õhkusid. Ometi kord vaba, eluajaks vaba! Oi, seda rõõmu!

„Näe, minu mõök on just niisama hää kui sinulgi,“ sai ta viimaks ütelda noorele Osmale, kes näis olevat niisama vaimustatud kui Jouttigi.

„See on pisut ilusamgi. Vaata selle pidet, Joutti! Olen nii rõõmus! Seltsis me kihutame kõik vaenlased Karjalast välja,“ vastas Osma.

„Just nii!“ kinnitas Joutti ja käsikäes läksid poisid kojast.

Vaevalt oli isa Osma saanud istuda, kui metsast hakkas kuulduma niisugust paukumist ja raginat, et polnud otsa ega äärt. „Mis säääl nüüd lahti on,“ ütles Osma ja läks vaatama. Imestuseks nägi ta, et kõik hõimu mehed olid juba jalul. Palgimetsas langesid jalal kuiivanud põlismännid kõmahtades, neid laasiti, kooriti ja tahuti.

„Ega kedagi,“ arvas Osma ja lähenes meestele. Siis tuli Päivö talle kärmesti vastu ja ütles: „Ära imesta ühtigi, Osma! Sa mõistad ometi, et Karjala hõim ei või jätta oma kuningat siia põlise laane sülle nagu taevalinnukest. Ehitame sulle tare ja ehitame ta nii uhke, et paremat pole isegi Kainu kuningal Vaaraviital.“

Osma oli üpris liigutatud oma hõimu armastusest, sest mehed ehtasid talle nii suurt elamut, et sellist polnud veel kunagi nähtud Karjala mail. Keris oli keskmise sauna suurune, ja kindlasti mahtus ahju pereemand ühes seitsme tütreaga värtnaid veeretama, nõnda nagu laulusõna ütleb.

Järgneb

* tulelöögiiriistad.

mandriga. ja ilmub hiljem uuesti. Selline lugu juhtus ühe juhtub ka teisiti: manner ilmub kaardile, kaob siis nagu satrus kaardile, nii jäigi alaliseks sinna. Kuid rüga pole asi nii lihtne, kui Ameerikaga. Ameerika, Kuid ühtlasi pean hoiatama, et mitte üga mand- lumbust; on Ameerika — pääle Columbus't. kat, siis, tähendab, joonestati kaart veel enne Co- maad ja mandrid talle joonestatud. Pole Ameerit- taid ta maailmas elanud. Vaja vaid vaadata, mis Iga maailmakartaat võib ise jutustada, palju aas- tundis ta juba.

veel aimugi, kuid Rohelist ja Häälootuse neeme Behaim'i gloobusest. Ameerikast polnud Behaim'il kaardi joonestajaks. Ta joonestati ümber Martin juba lihtne asi raamatute abil leida, kes oli selle too kaart: 1486. ja 1492. a. vahel. Nüüd oli mul Seega tean ma juba üsna täpselt, millal sündis Tolle avastas Bartolomeo Dias 1486. a. Võib sedagi. Vaadake kaardil Häälootuse neeme. täpne määr. Kas poleks võimalik veelgi täpsemalt? nestatud 1445 ja 1492 a. vahel. See on juba üsna neem avastati 1445 a. Tähendab — kaart on joo- siis Beatuse ajal sellest midagi teati? Roheline Kuid sel kaardil asetseb Roheline neem. Kas tuse ajal — 1000 a. tagasi."

vanem? Võib-olla joonestati sind juba munk Bea- ligi 4% sada aastat tural. Võib-olla oled veelgi

Juba munk Beatus'e eluajal kirjutasiid ta õpe- tatud seltsimehed, et maailma lõuna-äärel peab aset- sema suur manner. Loomulikult ei näinud keegi kunagi seda mandrit, kuid mungad arutasid asja nõnda: maa on lame ja ujub ookeanis kui paat.*) Kui aga paadil asetada ülemäära raske koorem ni- nale, siis tõuseb pära õhku ja paat läheb ümber. Sama on lugu maaga. Kui kõik suured mandrid asetseksid vaid põhjas, siis käänuks maa kummuli. Seepärast mungad maa tasakaalustamiseks asetasiid „Austraalia“ mandri lõunasse ja joonestasiid ta kaar- dile.

Pääle Ameerika avastamist Columbus'e poolt hakkasiid meresõitjad lõunameredel otsima uusi Ameerika-taolisi maid. Otsiti teed senitundmata lõunamandriale.

1606. a. maandus 3 hispaania laeva Uus-Hebriidi saarestikus. Need saared asetsevad Vaiksel ookea- nil idapool Uus-Guinea saart. Hispaanlased lootsid saartel puhata kauase meresõidu väsimust, paran-

*) Ookean aga asetseb mitmekihilises, pöörlevas kris- tallkeras, milles kinnitatud päike, kuu ja tähed. Kera pääl- mine pool on meil taevavõlvina näha. Päälpool teda asetseb taevast, kus elab Jumal ühes inglitega. Ookeanil ujuv maa on päält laiem, alt kitsam. Tema sisemuses on 7-järguline põrgu, milles elab saatan oma käsilastega ja vaevlevad pääle surma patuste inimeste hinged. Tuldpurskavad mäed on põrgu korstnad.

Ma arvutasin: 1937—1492 = 445. „Oi, küll sa meil aga 1937. a. Columbus avastas Ameerika 1492. a. — nüüd on rüga pole asi nii lihtne, kui Ameerikaga. Ameerika, Kuid ühtlasi pean hoiatama, et mitte üga mand- lumbust; on Ameerika — pääle Columbus't. kat, siis, tähendab, joonestati kaart veel enne Colum- aliguparand (originaal) joonestati veel enne Colum- les mingeid saarestikke. Tähendab — selle kaardi vahel, kus ta peab asetsema, silmasin ookeani ja sel- kuskil. Ameerikat polnud kaardil. Euroopa ja Aasia rallele (laiustringe), kuid Ameerikat ei leidnud ma ringe) ühest poolusest teiseni ja neid ristlevaid pa- misin nõnda ja jälgisin kõiki meridiaane (pikkus- rikat, silmitse põhja, lõunat, ida ja läänit.“ Ma toi- — „Vaata mind,“ vastas kaart. „Otsi Ameer- „Kui vana oled — kaart?“

Asetasin kaardi lauale ja küsisin endamisi: joonestati. ise kõnelda. Las ta aga ise jutustab, millal teda tüliskas. Ning äkki taipasin — kaart ometi oskab peame vahest lehitsema hulk raamatuid, mis väga kõiki vajalikke andmeid tema kohta. Kuid selleks tuid, siis leiame kindlasti selle kaardi kuskil ja loeme see on? Muidugi, kui sorida avastus-ajaloo raama- säärane kentsakas. Kellelt teada saada, mis kaart kaustik, on teadmata, ent kaart ise on väga huvitav, hele. Kust raamatust see kistud ja kellele kuulus

purjetada Hiinamaale Siberi-teed kaudu, kuid ka neid ei lasknud jää läbi. Tahes-tahtmata tuli unustada see tee.

Siis meenus meresõitjaile teine tee, millest oli kõnelnud Cabot. Esmalt katsus Davis, siis Hudson, siis Baffin jõuda Hiinasse Põhja-Ameerika ranni- kuid kaudu, kuid ka säääl kohtas neid ülepääsmatu jää. Nad pidid taganema. Kuid polaarmaade kaar- tidele ilmusid Davise väin, Hudsoni laht ja Baffini maa. Polaarmaade kaart on kui mälestusmärk mere- sõitjaile.

X

KAUPMEESTE MAATEADUS

Munk Beatus joonestas vaid väheseid maid oma kaardile. Ning needki, mis tema kaardile sat- tusid, polnud iseenda sarnased. Säärane kaart oli tühi ja vilets, nagu Beatus'e elugi. Tema teenis kirikut ja higistas surnud raamatute kallal. Nii elas ta vanaduse ja surma saabumiseni kloostri- st väljumata, tõelist elu nägemata.

Kuid siis hakkasiid kaupmehed külastama feo- daalide losse. Ning jalamaid muutus kogu elu. Alul üksikult, siis hulgana siirdusiid kaupmehed ida- maile. Nüüd hakkasiid nad otsima uut teed Indiasse ja Hiinamaale. Denis ja Bartolomeo Dias'id,

Kord leidsin pööningu, muu pabertrüsu huigast, vanaaegse kaardi koopja. See oli rebitud mingist raamatust ja pandud algebra-ülesannete kaustiku va-

KUI VANA OLEB — KAART?

XI

damatule geograafiale". Kaardi valmistaja evis medali päälkirjaga "võitel- inimesed seda kaarti kui maali vaatama ja nautima. värves, kõik päälkirjad olid küldsed. Kõikjal tulid kattede maateaduslik kaart. See oli maalitud ereda isina palees, rippus kuldraamis hitgelisuu, kogu seinas. Veneetsias, säälsate valitsejate — doozide — Hääd kaardi joonestajad olid kõrges lugupidada amet. ülalpidamise kaartide joonestamisega. See oli ta Christophor Columbus, enne reisisimist, teenis oma vase töö kõrval, eeskätt omaks lõbukes, kuid juba deks. Munk Beatus joonestas oma kaarte igapäe- jasad rohkel määral häid kaarte oma kaugemaareisi- kaardi-joonestajad. Meresõitjad ja kaupmehed va- ja glöobused, siis tähendab — oli olemas tübitsid kunagi varemalt. Kuna juba ilmusid hääd kaardid Loomulikult, sest säärast asja polnud nad näinud oma toa aknale. Kõik möödaminejad peatusid sääl. haim Nürnbergi linnas glöobuse ja asetasselle Ameerika, valmistass õpetatud saksiane Martin Be-

Vasco da Gama, Columbus, Cabot, Magellan (õigemini: Magalhães, loe: mahhaljaangs), Barendsz, Hudson ja veel mitukümmend portugali, hispaania, hollandi, inglise meresõitjat kobasid kogu maakera läbi. Nad otsisid teed Indiasse, küll Aafrika ja Ameerika rannikute, küll ka polaarmaade kaudu. Lõppeks sattusid meresõitjad nii hästi Indiasse kui ka Hiinamaale. Ent seda on vähe; nad leidsid sääljuures seda, mida ei oodanud ega otsinud, nimelt uusi mandreid, saari ja meresid.

„Tänapäeval tutvuvad meie planeediga esijoones meresõitjad ja kaupmehed palju rohkem kui kõik teised,“ kirjutas veneetslane Josafat Barbaro. Tema oli ise kaupmees ning reisija ja elas Columbus'ega ühel ajal. Ta nägi oma silmaga, kuidas feodalismiaegseid „kosmograafiaid“ asendati kaupmeeste maateadusega. Ta nägi, kui kiiresti muutus kaardi pale.

Beatus'e kaardil asetses Aafrika kohmaka katkendina. Kuid nüüd oli ta pikenenud, ülalt lai, altpoolt kitsas. Ta oli muutunud kolmnurgaks, mille vasak külg oli muljutud. Ameerika oli just kui mere alt kerkinud ja lamas nüüd Euroopa ning Aasia vahel. Polaarmais ilmusid uued saared, lahed ja väinad. Läänes ja idas, põhjas ja lõunas — kõikjal oli muutusi.

Samal aastal (1492), millal Columbus avastas

Kuidas nõnda? Ivanovi maateaduse õpperaamatus. Tema tõuseksid vist juuksed harjana püsti.

„Kuus, härra Ivan Ivanovi.“

taksin talle: jal, kui palju neid maailmajaguseid on, rahulikult vaseseks haust ja küsiks minult vana harjumuse põhat. Ja kui õnnis Ivan Ivanovi praegu äkki tõu- vaid kolme maailmajagu: Aasiat, Aafrikat ja Euroo- tuse ajal polnud ka Ameerikat. Inimesed tundsid Austraaliat tol ajal ei tuntud. Ja munk Be- ja Ameerika.“

„Neli, härra õpetaja: Aasia, Aafrika, Euroopa sid õpilased vastanud nõnda:

kui Amerigo Vespucci reisis Brasiilias, siis olek- Ent, kui reaalkoolis oleks olnud juba tol ajal,

raalia.“ — „Istu, Konstantinovi!“ novit: Aasia, Aafrika, Ameerika, Euroopa ja Aust- gusid on, Konstantinovi?“ — „Viis, härra Ivan Iva- pingi kõrval seisima jääda. „Kui palju maailma- ja Tahvi juure ei aja, järelikult tuleb tõusta ja

„Konstantinovi, Nikolai.“

nima maailmajagudega.

Vahel juhtub, et Ivan Ivanovi tüdineb meid kaartidega pinnamast ja hakkab vahelduseks pin-

KUUES MAAILMA-JAGU

XII

seisab, et maailmajaguseid on viis ja õpilane Nikolai Konstantinovi väidab, et neid on kuus! Ja mina loeksin need ette: Aasia, Aafrika, Ameerika, Euroopa, Austraalia ja Antarktis (= Lõunanaba manner). Kui ma õppisin reaalkoolis, ei kuulnud ma midagi mingist Antarktisest. Minu vana maateaduse atlase kaardil haigutas lõunapooluse ümber suur valge laik. Kus aga kaardil on valge täpp, sääl, tähendab, on vastav maa-ala hoopis uurimata. Sinna ei tunginud veel ükski reisija, ei astunud võib-olla ükski inimese jalga.

Ent, vahepeäl, kui tuupisin „riis-oad-kala“ ja Ivan Ivanovi meid ajass pingilt kaardile ja kaardilt pingile, sel ajal hakkas valge laik lõunanaba ümbruses veidihaaval sulama. Julged maade-uurijad Shackleton (loe: Šaklton), Scott ja Amundsen, kasutades koeri veeloomadeks, tungisid Antarktise jäistesse kõrbedesse ja avastasid igavese lume ja jää alt terve mandri, mis 1½ korda suurem Euroopast.

Ivan Ivanovi imestaks väga, kui näeks kaardil lõunanaba ümbruses mandri. Kuid see manner on joonestatud neile vanule kaartidele, millede iga küünib 500—600 aastani. Teda ei kutsutud aga Antarktisiks, vaid Austraaliaks — Lõunamaaks. Ladina keeli — „terra australis“. Ühel toleaeagsel kaardil näeme isegi, et see manner võttis enda alla rohkem ruumi kui Aasia, Euroopa ja Aafrika kokku.

L. Rahumaa
Elva.

S Ü G I S

Venib halle hilissügis-päevi —
nii kurbi, süngeid, igavaid.
Tuules lehti keeruteleb mitmet
värvi,
päevast-päeva näha kureparvi —
lahkuvaid.
Ma lahkujale kõrgel järel vaatan,
silm kurbus-pisaraid on täis.
Ma reisuks tervisi neil kõigil
saanad —
parimaid, mis meenuda veel võis.
Tuul ulub, vingub, sügistaeva all,
vihm rabistab päevad ja ööd.
Kui lakkabki vahest, ikka ilm on
hall —
alati näha on vihmavööd.

Edgar Leis, 13 a.
Kanepi.

PIILURI „KARJAPÕLVEST“

„Õpilaslehes“ nr. 28 ilmus Piiluri töö „Karjapõlvest“. Piilur saavutas oma tööga V-dal „Õpilaslehe“ loominguvõistlusel 217 häälega 8-da koha. Tema tööst paiskub haruldaselt humoorikas stiil. Oma töö on autor kirjutanud väga hää tõelisusega, haaravalt ja vägagi loomupäraselt. „Karjapõlvest“ tundub algusest lõpuni kangesti naljakas, kuigi voolav. Hoolimata sellest, et töö on kirjutatud mingis murrakus, jätab ta tõetruu mälestuse lugemisse. Ja minu südames võitiski Piiluri töö „Karjapõlvest“ kindla koha. Ka oleks töö minu arvates väärinud küll paremat kohta. Sest töö on autoril kahtlemata hästi õnnestunud. Ning ma soovin sellele „noorkirjanikule“ õnne ja edu edaspidiseks tööks!

L. E. Ehrlich, Paistu

P.

VÕISTLUSED UDIAS

Algus eelm. nr.

Põllupeenart mööda hiilib kaks poissi, Paul ja Juku. Aeg-ajalt piiluvad tagasi, siis jälle edasi karjamaale, staadionile. Karjamaal on eilsest võistlusest saadik veel kõik korras, muudkui hakka aga pihta.

Korraga aga kerkib nagu maa alt Tõnsu peremees karjamaale ja kui näeb poisse, käratab:

„Nüüd, kõige kibedamal töö-ajal teevad aga siin oma janti, küll ma...“ ning kõigutab ähvardavalt oma tugevat käsivart.

Poisid vaatavad kokkunuult ringi, ja juba nad liduvadki põllupeenart mööda kodu poole. Jõudnud koju heidavad noored „musketäärid“ väsinult heinahunnikule ja Paul soosistab Jukule: „See jooksi oligi kõige paremaks treeninguks homse võistluse vastu.“

Paul ja Juku on suure painamise pääle siiski saanud loa Udiasse minna, ja nüüd nad kõmbivadki karjamaa poole. „Staadionil“ ootavad Tõnsu-poisse juba teised. Siit alustatakse ühiselt matka Udia rahvamaja juure.

On ilus suvehommik. Eilne äikesepilv, mille pärast poisid olid muret tundnud, on nagu pühitud. Kaugemal on kuulda kuke kiremist, teisel sõidab keegi kolinal vankriga. Hommik on ilus.

Rahvamaja juure on juba kogunenud teisi võistlejaid, kui saavad poisid. Aetakse juttu, räägitakse niisama üht-teist, kuni keegi vanem härra teatab, et võistlused võivad alata. Alguses asuvad star-

sivarsi, punased ja näpikuid täis. Vaatab teist ja kolmandat — kõik punased. Siis ütles, et meie oleme sarlakis. Küsisin naabrilt, et mis loomad need sarlakid on. See naeratas ja ütles, et see on haigus. Jumprus, kui veider nimi. Tõmbasin varukad üles ja vaatasin. Minul oli kõik korras, ainult 3 punast „näpikut“. Näitasin õpetajale ja tema ütles, et mul on ka, katsugu ma ruttu abi saada. Küsisin, et kuidas abi saab. Nüüd seletas õpetaja, et tuleb, arsti juure minna ja tema pritsib seerjuumi. Taevake, arstile, seda ma kunagi poleks arvanud. Arsti ma ei salli, tema teeb alati halba. Ja

KOOLIDE VÕISTLUS

„Õpilaslehe“ tellimiste poolt esikohale tulnud kool saab auhinnaks K. K/Ü „TÖÖKOOLI“ ametatud

ELEKTRIJAMA MUDELI

Järgmisele 9 koolile raamatuid

Prægune seis:

1. Tallinna L. I Algk.	159.50
2. Tallinna L. VIII Algk.	138.00
3. Valga L. III Algk.	60.00
4. Kaagvere Algk.	50.25
5. Võõbste Algk.	49.05
6. Tartu L. V Algk.	46.25
7. Uuila Algk.	40.50
8. Otepää L. Algk.	36.00
9. Matjama Algk.	32.25
10. Jõhvi Algk.	32.25

Koolid, saatke andmeid oma õpilaste arvu kohta

ti 100-meetri mehed. Nende seas jooksevad ka Arno ja Paul. Jooksus asub vedama keegi võõras poiss, teine on Paul, siis järgneb Arno. Vahepääl möödub Arno Paulist. Võidab siiski too võõras poiss, teine — Arno, kolmas Paul. Kõik kolm saavad tahvli šokolaadi. Paul jagab kõigile oma auhinnast, aga Arno pistab ise kõik nahka, olgugi, et teised vaatavad vesiste suudega päält.

Poiste suurlootus, Karla, jääb kuulitõukes kuuendale kohale, aga tema asemel valmistab üllatuse Juku, kes saavutab kõrgushüppes esikoha. Oma auhinna, marmelaadi, jagab ta poistele, ainult Arno ees jääb mõttes seisma, viimaks ometi ulatab temalegi.

Rõõmsasti sammuvad poisid koju, kõik on oma tagajärgedega rahul. Teel löövad noored „musketäärid“ laulu lahti:

„Ei teede poisid mede poiste vastu soa,
ei teil pole siukseid laule koa!“

nüüd veel pritsib. Ei mina lähe, tegin kindla otsuse.

Kool pandi nädalaks kinni.

Kodus rääkisin emale, et õpetaja ütles ma olevat sarlakis. Ema ehmus ja vaatas jälle käsi. Sarlakis jah, mis nüüd saab. Sai nii, et teisel päeval pandi hobune ette, Värdi reele ja sõitsime arsti juure. Süda värises hirmust. Ja nüüd juhtus lugu! Arst torkas nõelaga ja ütles, et pole need kellegi sarlad, need on kirbu puretud märgid. Sa tuline jutt küll! Kus häbi! Värdil kirbud! Ära Sa onu sellest aga kellelegi hingaga, et poisid koolis teada ei saa. Siis on neil hambad itsis!

Ja ei tea nüüd, onu, kas tohib kooli minna või ei?

Sinu

(Kirbu) Värdi.

E. M., Aa.

V.

SARLAKID.

Oi, onu, onuke. Seekord toon halbu uudiseid. Kole asi. Lapsed haiged, kool kinni. Mis on? Sarlakid, sarlakid, need hirmsad asjad kimbutavad. Kooliõpetaja märkas, et üks on haige. Vaatab kä-

EESTI-SOOME POKSIS

NÖORRINGI KANGEGASED

VÕIDUKAS POKSIMAAVÕISTLUS — RASKEMATE MEESTE TEENE
LOOTUSED VÕIDULE, MIS EI TÄITUNUD — MEIL JA SOOMLASIL
ENNUSTUSI JA HINNANGUID
SOOME HALLOOMEES PETTIS OMA RAHVAST

Huvi hiljutise Eesti-Soome poksi-
maavõistluse vastu oli suur mõlemal
pool lahte. Nädalaid enne tähtpäeva
ajalehed töid suurte päälkirjade all
katsevõistluste tulemusi, tagasivaateid
senistele maavõistlustele ja ennustusi-
lootusi uuele. Kõneldakse ju mõlemail
hõimumail poksi uuestisünnist, eriti
Soomes. Meie aga oleme elanud Ber-

liinist saadik hääs lootuses oma rusi-
kameeste osavusele ja võimsusele.
Võistlus tuleb tugev! nii arvasid ja
avaldasid kummagi vastase asjatund-
jad. Ennustada midagi kindlat, seda
ei juletud, sest ennustused ja tõsias-
jad — need on olnud alati nagu öö ja
päev.

Mida siis lootsime meie?

Raskejõustikuliidu esimees O.
Köster ütles: „Ma ei taha
olla prohvet resultaadi ebnusta-
misel. Ennustamine on seda ras-
kem, et Soomel on mehi, kelle
võimeid meie ei tunne. Igal ju-
hul on selge, et tuleb tugev võist-
lus.“

Ja abiesimees E. Kõppo li-
sas sinna: „Üllatusi võib tulla
nii ühelt kui ka teiselt poolt. On
ju üksikuid paare, kus meie võitu
võib pidada kindlaks, kuid eks
näe, kuidas asi tegelikult läheb.“

Väheütleavad sõnad! Ja ega
meie meeste treener ja „isa“ P.

Matsoo'gi ütelnud palju:
„Võita võib iga mees, aga kaotada
kah!“ Ainult mõned vähesed
sõandasid meil ennustada tule-
must. Nii kirjutas „Postimees“:
Halvemal juhul peaks Eestile tu-
lema võit 4:4, kusjuures raskekaal
otsustaks. Paremalt juhul — 6:2.
Kaks kergemat meest Gutman ja
Käbi — neil on liiga tugevad vast-
tased. Kolmas, Seepere, peaks
tulema toime oma vastasega.
Mees kahekordsete hõberusikate-
ga — N. Stepulov — talle võime
olla kindlad. Kergeteskaallane
Vahi — võib võita, aga ka kao-
tada. Raadik oma vasaratega

peaks võitma. Salong-Koivunen
— raske öelda! Linnamägi —
peaks võitma, aga...“

Ja soomlased...

„Uusi Suomi“: „4:4. Võida-
vad: Lehtinen, Huuskonen, Sipo-
nen ja Rossi“. Kuid Tallinna sa-
damas hõimuvõitluse hallowees
ja omaaegne poksikuulsus V. Res-
ko oli päris suur optimist: „Kao-
tab Raadik!“ Üks meie kindla-
maid lootusi! Sest Suhonen ole-
vat „kova poika“. (Kahjuks aga
Raadik haigestus ja teda asendas
Valle Leet, kellelt kardeti nüüd
kindlat kaotust.)

Aga nüüd kuuleme lühidalt
võistluskäigu:

Esimesena astuvad nöörringi
kärbeskaallased

H. Gutman ja O. Lehtinen.

Soomlane on nimekas mees, pee-
takse Euroopa üheks paremaks
„kärbses“ ja ilmutabki juba 1.
ringil oma häd klassi. Võidab
teenitult Lehtinen, kohtunike hää-
led 3:0. Järg lk. 9

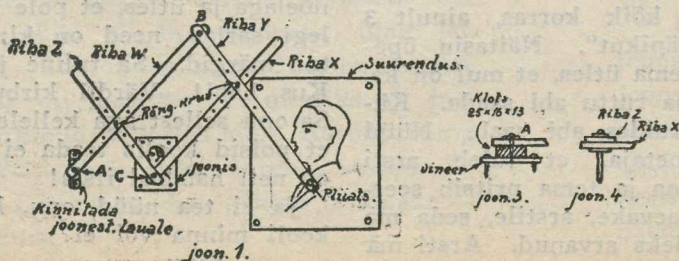
Omatehtud pantograaf

Algus eelm. nr.

Liimige esi-
mene riba teise külge ja ühendage
nendega puukruvi abil riba W ots
A, nii kui näidatud joonisel 3. Ri-
bade W ja Y otsad B ühendage
liikuvalt naelakesega ja neetige
naela ots veidi ära. Ribade Z ja
X otsad c ühendatakse nii, nagu
näidatud joonisel 4. Naelakese
pikkus alumisest ribast arvates on
umbes 10 mm. Naela ots olgu ter-
rav, joonisel näidatud seibi võib
joota naela külge tinaga. Riba

vaba otsa külge liimige teine vi-
neerist riba, mille pikkus 38 ja
laius 16 mm, ning puurime selle
keskkohast läbi augu, millesse ma-
hub pliats. Pliats olgu kõvasti
augu sees. Nüüd monteerige apa-
raat kokku, nii kui näidatud joo-
nisel 1, kinnitage riba W otsa A
lisaklotsi kahe puukruvi abil joo-
nistamise laua külge; naelakese C
alla asetage joonis, mille tahate
suurendada, kuna riba Y pliatsiga
otsa alla kinnitage laua külge pu-
has paber. Nüüd hoidke vasaku
käega naela C kohast ja paremaga
pliatsist, ning liigutage vasakuga
naelakesest mööda suurendatava joo-
nise jooni. Samal ajal rõhuga pa-
rema käega veidi pliatsile, siis
saate puhtal lehel joonise suuren-
duse.

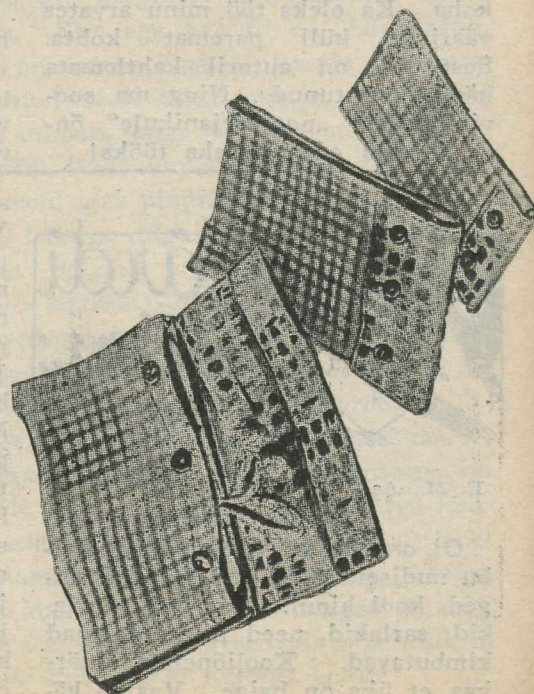
Vähendada saab joonist, kui
vahetame pliatsi ja naelakese ko-
had, ning vastavalt ka joonise ja
puhta paberi asetuse. R. Vokk.

PESUPANI

Kirjust riidest tehakse nii suur
tasku, et ööpesu jne. sinna vabalt
sisse mahub. Tasku õmmeldakse
nii kokku, nagu pildil näha, nii
et klapi osa vabaks jääb. Ilus on,
kui klapi sisse paneme erivärvi-
lise voodri.

Lõppeks varustame tasku ilu-
sate nõopidega (võivad ka riidega
ületõmmatud nõobid olla).

SPORT

EESTI-SOOME

Otsustav pööre Eesti kasuks ■ ■

Kukk-kaalus
Soome kuulsus Huuskonen meie
Käbi vastu.

Soomlane paistab eriti silma löögi tugevusega. Käbigi pole kehv, kuid õnnetuseks puruneb tal kulm. Käbi loobub.

Seepere ja Siponen

Meie mees on aeglane ja tema vastasel pole eriti raske ülekaalu saavutada. Seepere tabab siin mõnel korral üsna raskesti, kuid võit vaidlematult tublile soomlasele 3:0. Selle võistlusega Soome juhib juba 3:0, kuid siis ometi tuleb

OTSUSTAV PÖÖRE EESTI KASUKS.

Stepulov ja Kaartinen.

Kergekaalus meie poksikuulsuse vastaseks on Kaartinen. Stepulov algab ülivõimsalt, Kaartinen saab „sisse“ löökideseeriaid, käib mitmel korral põrandal ja Stepulovi suurt ülekaalu näitab tehnilise k.-o. võit 1. ringil.

Vahi teenitud võit.

Kergekeskkaalus K. Vahi (vana Tartu võitleja) vastu on nõõrringis soomlaste uus suurus S. Rossi. Vahi vormis, tabab kindlamiini kui Rossi. Võitja Vahi, hääled 3:0. Selle tubli võidu järele seis oli vähenenud 2:3 pääle.

Keskkaalus haiget Raadikut asendav

V. Leet on üllatuslikult tubli.

Kuigi soomlased ennustasid isegi Raadiku kaotust, tegi reservmees Leet tasavägist tööd soomlaste

kiidetud V. Suhoneniga („kova poika“). Kaks esimest ringi lähevad haruldase löökidesaju all, võistlus on äärmiselt tugev. Napi, kuid teenitud võidu saab Leet, hääled 3:0 (ka soomlasest punkti-kohtunik hääletas Leedile).

Poolraskekaalus on koos vanad vastased:

Salong ja Koivunen.

Salong üllatab raskete löökidega, Koivunen vastab mõnigi kord samaga, kuid kahel esimesel ringil on meie Salongi töö parem. Võitjaks kuulutatakse Salong 2:1. Selle paari järel Eesti asub juhtima 4:3.

Linnamäe puhas töö.

Raskekaalus meie noor suurlootus M. Linnamägi, Holmbergi (Soome) vastu, on hää. Linnamägi tabab korduvalt hästi ja tugevasti ja Holmbergil on rohkem tööd enda kaitsmisega. Holmbergi kulm puruneb, ta loobub edasi võistlemast.

Sellega võitis Eesti poksimaavõistluse 5:3.

JA PÄRAST:

O. Köster: „Hästi läks, nojah, mis siis veel tahta, oleme rahul.“ Maavõistluse päekorraldaja E. Nurk: „Süda kohe kergem nüüd.“ Meie ajalehed kirjutavad, et Eesti võit oli täiesti teenitud. Eriti üllatasid aga Vahi ja Leet, kellelt ei juletud loota võitu. Ka Salong oli parem loodetust. Eriti kiidetakse kohtunike üksmeelseid ja erapooletuud otsuseid.

Ütlesid soomlased:

„Eesti võitis maavõistluse õigustatult. Oleme eestlastest küll paremad veel tehniliselt, kuid võimukuselt ja hoogsuselt jääme tublisti taha. Rossi ja Suhonen asjatult läksid taplusele üle, ja kui nad oleksid võistelnud rahulikult, Soome oleks võitnud 5:3.

Eesti meeskonna üllatusmeesteks olid Leet ja Vahi, kellele ennustati kaotust, kuid kes alustasid võistlust niivõrd hoogsalt, et soomlased ei suutnud neile tarviliselt vastu panna. Linnamäest tuleb hää raskekaallane, kuid kahjuks on ta vähe kogukas, s. t. kasvuldasa väike. Stepulov esines näitlejana — hääd poksi võib näidata ka näitlemiseta. Soomlastest Kaartinen oli pettumus ja ka Rossi oli halvem oodatust. Suurim pettumus soomlasele oli Suhonen, kes pole veel küps rahvusvahelisteks suurvõistlusteks.“ (Ja temast loodeti veel Raadiku võitjat!!!)

Näeme — lootused ja tulemused — kaks hoopis isesaja.

Tulles veel kord tagasi soomlaste juure, tuleb märkida nende halloomehe ja „Raadiku võitja“ V. Resko erapoolikust. Mees andis üle maavõistluse käigu Soome raadiosse, kusjuures ta jõudis otsusele, et Soome oleks pidanud võitma 6:2! Vahi, Leedi ja Salongi võidud polevatki olnud võidud — vaid selged kaotused, sest nende vastased — soomlased — poksitud puhtamalt ja tehniliselt paremini. Nii lausus näiteks V. Resko pärast Vahi-Rossi matshi raadios soomlastele: „Rossi oli kogu aja kindlalt parem. Pole kahtlust, et ta võidab häälttega 3:0.“ Meie aga teame, et hääled vastupidiselt olid õiged! Kuid soomlastegi pahameel sellise väära informatsiooni üle oli suur. Nii kirjutab „Uusi Suomi“, et Resko annab üle võistluskäigu küll huvitavalt, aga kahjuks mitte õigesti. Resko vana võistlejana läheb tuliseks, satub hoogu, ja näeb siis ainult seda, mida oma maa mehe rusikad teevad.

RIIDEVÄRVIMISE VABRIK JA KEEMILINE PESUKODA

R. NATUS

Viljandis, Tartu tän. 24, tel. 59

Asutatud 1883

Vastuvõtmise kohad Tartus:

{ E. Daugull, Uusturg 26
{ Raekoja' 16-a, oma ladu

Kangaste värvamine, käärimine ja pressimine. Lõngade pesemine ja värvimine. Kõikisuguste kantu riide värvimine ja keemiline puhastamine tervelt või lahtiharutatult. Lambanahkade valgekstegemine. Töö võistluseta häduses ja kiire. Hinnad mõõdukad.

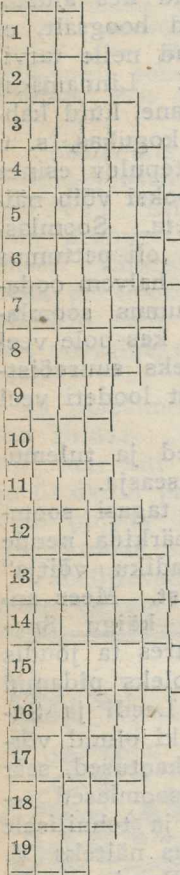

M. Tsäko, Kiidjärve.

27. MÕISTA, MÕISTA!

(5 punkti)

- 1) Tartu linnanõunik.
- 2) Tammsaare sünnivald.
- 3) Eesti sportlane.
- 4) „Taani kokaraamatu“ autor.
- 5) Tuglase teos.
- 6) Linn Eestis.
- 7) Virkus, hoolsus.
- 8) Tartu ülikooli professor.
- 9) Endise „tikukuninga“ eesnimi.
- 10) Vald Eestis.
- 11) Kena.
- 12) Poolsaar Aasias.
- 13) Riik Lõuna-Euroopas.
- 14) Tuglase „Väikese Illimari“ illustreerija.
- 15) Parandus.
- 16) Rootsipärane mehenimi.
- 17) Riik Aasias.
- 18) Andres Saali teos.
- 19) Jaapanlaste olümpia võitja maratonis.

Asetanud igasse ruutu ühe tähe, saame juuresolevatele definitsioonidele vastavad 3–7-tähelised sõnad, millede esitähed ülalt alla lugemisel annavad K. A. Hindrey teose.

Kaljo Miiter
Tabivere

28. SEITSE KÕRVITSAT

(2 punkti)

Aias kasvas seitse kõrvitsat. Esimene kaalus 5 kg, teine 6, kolmas 8, neljas 9, viies 10, kuues 10 ja seitsmes 11 kg. Sügisel viis Ants aiast kaks kõrvitsat. Arno viis kolm kõrvitsat, millede kogukaal oli kaks korda suurem Antsu viidud kõrvitsate omast.

Kui palju aga kaalus kumbki kahest aedajäänud kõrvitsast?

Lahendid ära saata 24. nov.

Õpilaslehe

kupong nr.

9

A. Anni, Moori

29. MIKS VALLANDATI ÖÖVAHT?

(3 punkti)

Keegi farmer tahtis kord sooritada paaripäevast reisi. „Ärge veel täna sõitke,“ hoiatas öövaht, „ma nägin öösi unes, et meile homme tulevad vargad.“ Farmer jättis minemata. Öösi tulidki vargad, nad tabati. Farmer maksis öövahile suure tasu ja — vallandas ta siis. Miks?

„ÕPILASLEHE“ NR. 7 ILMUNUD MÕISTATUSTE LAHENDID

20. „Maagilised ruudud“

- 1) laut, 2) Aadu, 3) udar, 4) turg, 5) vali, 6) alev, 7) leia, 8) Ivar, 9) Gori, 10) oder, 11) regi, 12) irin, 13) Muro, 14) unes, 15) reha, 16) Isar, 17) nali, 18) agul, 19) lugu, 20) ilus.

21. „Saladuslik telegramm“

Need isikud olid sõjaväelased seepärast, et nende nimedest võis lugeda nende aukraade:

- D. Ralnik — kindral,
K. Leolino — kolonel,
K. Penat — kapten,
P. Klant (eksitus, peab olema P. Kanet) — kapten.

22. „Mitu kana — mitu lammast?“

Aias on 4 kana ja 8 lammast.

23. „Leidke elukutsed!“

- K. Maahein — mehaanik,
M. Keseoja — kojamees.

ÕIGED LAHENDAJAD:

E. Ives (2×11 p.), M. Tsäko (2×11 p.), U. Masing (8 p.), K. Kangro (11 p.), L. Sarapik (11 p.), O. Kallasma (6×11 p.), E. Risthein (11 p.), V. Ambus (11 p.), E. Ressaar (10 p.), A. Joonas (6 p.), H. Intal (11 p.), H. Allast (11 p.), K. Rebane (11 p.), K. Puusep (11 p.), E. Riis (7×11 p.), H. Laagus (11 p.), J. Treufeldt (11 p.), P. Hütt (11 p.), R. Thomson (11 p.), J. Ummik (11 p.), K. Raig (2×11 p.), O. Kriivask (7 p.), H. Gustavson (11 p.), V. Kõdar (7 p.), E. Pille (3×11 p.), K. Saks (11 p.), M. Pille (11 p.), K. Kreos (11 p.), E. Tulf (2×11 p.), (nimetu) (6 p.), A. Pruel (8 p.), I. R. Perandi (8 p.), B. Juhaste (11 p.), K. Gering (9 p.), H. Koger (7 p.), A. Rõõm (11 p.), H. Raagus (7 p.), Ü. Sirotkin (11 p.), Mart Ükskõik (6 p.), L. Raudsepp (11 p.), E. Lagos (11 p.), L. Veevo (11 p.), H. Omer (11 p.), A. Kopelmann (11 p.), L. Schasmin (8 p.), V. Arold (2×11 p.), E. Magon (11 p.), K. Kaljusto (7 p.), E. Veem (10 p.), H. Joonuks (10 p.; kõik on korras, ei puudu midagi!), H. Hiienurm (8 p.), L. Kuld (11 p.), M. Erme (11 p.), E. Kompus (11 p.), E. Keerd (11 p.), Skaut Lobbineeme laagrist (11 p.), E. Paju (11 p.), A. Puusepp (11 p.), E. Vaher (11 p.), K. Miiter (11 p.).

NB! Kupong kinnitage ikka kas nõelaga või liimiga lahendite külge!

AITA NAERDA

A. Kopelmann, 14 a.
Paldiski.

N.

ELEKTRI HIND

Isa kavatseb sisse seada elektrivalgustuse ja tahab välja arvutada, kumb tuleb odavam, kas petroot või elekter. Selleks on aga vaja teada elektri kilovatt-tunni hind. Ta saadab Juku seda kohaliku elektriijaama juhatajalt küsima. Teel unustab aga Juku keemilise mõõtühiku, ja kohates elektriijaama juhatajat küsib ta viisakalt:

„Isa küsib, kui palju maksab kilo elektrit?“

Helmi Tann
Krabi.

N.

HOBUSE VANADUS

Kord tahtnud üks mees laadalt hobust osta. Küsinud teiste käest, kuidas hobuse vanadust ära tunda. Teised vastanud, et hammastest.

Laadal leidnudki mees sobiva hobuse. Vaadanud hambaid, luges — hobusel 32 hammast.

Mees kohe: „Ei ma seda osta, hobune on väga vana, 32-aastane!“ Ütelnud ja läinud oma teed.

I. Vettik.

N.

K O H V

Vanasti olnud mees vooris. Õhtul kõrtsis tellinud ta kohvi. Kohvi saanud, loksutanud mees seda ja öelnud: „Ega's ma vii iist raha es massa, ma massi paksu iist!“

NEIL VEDAS NR. 7

1. V. Arold — 1001 ööd
2. E. Pille — Magav kuningatütar
3. O. Kallasma — Laisk Liisi

TÄNASED AUHINNAD

1. R. Janno — „Vutimehed“
2. Aastak „Õpilaslehte“
3. J. Oengo — Loomi talitamas

MO'OBLI'ARI Omanik L. TULF. Tartus, Võidu t. 32. Soovitame: diivaneid, garnituure, kušette jne. Valmistame: igasugust moodsat mööblit. — Äris rikkalik valik raudvoodeist, merehein- ja jõhvmadrasteist. Asutustele soodsaim ostukoht. Hinnad mõõdukad.